

Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка

МАР'ЯНА МАРКОВА

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО НАПИСАННЯ
ДИПЛОМНИХ І МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ ІЗ ЗАРУБІЖНОЇ
ЛІТЕРАТУРИ**

**для студентів спеціальностей 7.020303 Філологія. Мова та література
(англійська, німецька, французька);
8.020303 Філологія. Мова та література (англійська, німецька,
французька)**

**Дрогобич
2015**

УДК
ББК

Рекомендовано до друку вченою радою Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (протокол № 5 від 29.04.2015 р.)

Рецензенти:

Міщеня О., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки початкової освіти Рівненського державного гуманітарного університету;

Радченко О., кандидат філологічних наук, доцент кафедри практики німецької мови Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Відповідальний за випуск: кандидат філологічних наук, доцент кафедри романської філології та компаративістики **Лук'янченко М. П.**

М **Маркова М.** Методичні рекомендації до написання дипломних і магістерських робіт із зарубіжної літератури [для студентів спеціальностей 7.020303 Філологія. Мова та література (англійська, німецька, французька) ; 8.020303 Філологія. Мова та література (англійська, німецька, французька)] / Мар'яна Василівна Маркова. – Дрогобич : Видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2015.

У посібнику подається характеристика дипломних і магістерських робіт із зарубіжної літератури та пропонуються вимоги до їх написання, оформлення і захисту.

Посібник буде корисним для студентів інституту іноземних мов, котрі навчаються за освітньо-професійними програмами підготовки спеціаліста та магістра і виконують випускові кваліфікаційні роботи на кафедрі романської філології та компаративістики.

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ Й ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

- 1.1. Композиція та зміст структурних підрозділів кваліфікаційних робіт
- 1.2. Загальні правила оформлення кваліфікаційних робіт

РОЗДІЛ 2. ВИКОНАННЯ ДИПЛОМНИХ РОБІТ

- 2.1. Структура дипломної роботи й організація її виконання
- 2.2. Підготовка до захисту дипломної роботи та процедура захисту
- 2.3. Критерії оцінювання дипломних робіт

РОЗДІЛ 3. ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ

- 3.1. Структура магістерської роботи й організація її виконання
- 3.2. Захист магістерської роботи
- 3.3. Критерії оцінювання магістерських робіт

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ДОДАТКИ

ВСТУП

Основними видами випускових робіт, що виконуються на кафедрі романської філології та компаративістики із зарубіжної літератури, є дипломна та магістерська.

Дипломна робота із зарубіжної літератури – це випускова кваліфікаційна робота, виконана студентом самостійно під керівництвом наукового керівника на завершальному етапі навчання за освітньо-професійною програмою підготовки спеціаліста. Метою підготовки дипломної роботи є: поглиблення теоретичних і практичних знань та вмінь із зарубіжної літератури, в тому числі і тих, які необхідні для подальшого використання у науково-педагогічній діяльності; розвиток навичок пошуку сучасних наукових літературознавчих досягнень та умінь їх практичного застосування; вивчення й узагальнення теоретико-методологічних засад із обраного напрямку дослідження.

Магістерська робота із зарубіжної літератури – це спеціальна форма наукового дослідження кваліфікаційного характеру, спрямована на самостійне розв'язання студентом складних науково-дослідницьких завдань, пов'язаних із літературознавчою проблематикою. Виконання такої роботи передбачає науковий пошук та творчий підхід, а також висновки наукового характеру. Основні завдання магістерських робіт із зарубіжної літератури: систематизація, закріплення та розширення теоретичних знань із дисципліни; дослідження історико-літературної або теоретико-літературної проблеми, що не отримала достатнього висвітлення у науковій літературі; виявлення і введення до наукового обігу нових фактів; установлення нових зв'язків між уже відомими явищами; самостійні висновки.

Для успішного написання випускових кваліфікаційних робіт із зарубіжної літератури студенти повинні вміти: скласти план дослідження; формулювати його мету і завдання; вести бібліографічний пошук із застосуванням сучасних інформаційних технологій; аналізувати та синтезувати інформацію, отриману з науково-теоретичних джерел; оформляти результати наукового дослідження згідно із сучасними вимогами. У процесі їх виконання виробляються навички аналізу складних наукових проблем, використання різних методів літературознавчого дослідження, формулювання теоретичних висновків та узагальнення одержаних результатів, а також інтерпретації художніх творів. Крім того, працюючи над текстом роботи, студенти також набувають умінь

наукового писемного мовлення, а готуючись до її захисту – вчаться робити усне наукове повідомлення, аргументовано обстоювати свою думку. Нарешті, самостійні наукові пошуки сприяють розширенню загального кругозору та розвитку мислення.

Пропоновані методичні рекомендації мають на меті удосконалення процесу підготовки дипломних та магістерських робіт із зарубіжної літератури, формування у студентів чіткого розуміння кваліфікаційних вимог до теоретичного рівня, змісту, структури, обсягу, форми подання матеріалу, оформлення відповідного типу робіт, що, своєю чергою, сприяє підготовці висококваліфікованих фахівців-філологів.

РОЗДІЛ 1

ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ Й ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

1.1. Композиція та зміст структурних підрозділів кваліфікаційних робіт

Традиційно композиційна структура випускового кваліфікаційного дослідження складається з таких основних послідовно розташованих елементів:

- титульний аркуш;
- додаткові сторінки встановленого зразка;
- зміст;
- вступ;
- розділи (глави) та підрозділи (параграфи) основної частини;
- висновки;
- список використаної літератури;
- додатки;
- резюме.

Титульний аркуш обов'язково містить такі елементи:

- назву міністерства, університету, інституту та кафедри, де виконувалася робота;
- тему;
- прізвище, ім'я та по батькові студента;
- прізвище, ім'я та по батькові, вчений ступінь і вчене звання наукового керівника;
- допуск до захисту, підписаний завідувачем кафедри, де виконувалася робота;
- місто і рік виконання роботи (див. Додаток 2).

Зміст містить найменування та номери початкових сторінок усіх частин роботи, зокрема: вступу, розділів та підрозділів, висновків, списку використаної літератури, додатків (див. Додаток 5). Заголовки змісту мають бути ідентичними заголовкам у тексті роботи.

Після змісту можливе розміщення **списку скорочень та умовних позначень**. Його подають у тому випадку, якщо в роботі вживаються специфічні скорочення, нові символи, позначення тощо, які повторюються у тексті не менше, ніж тричі. Перелік таких скорочень та позначень потрібно подавати у двох колонках: у першій друкують скорочення за абеткою, в другій – їх детальне розшифрування (див. Додаток 6).

Вступ є однією із найбільш відповідальних частин кваліфікаційної роботи, оскільки він не лише спрямовує на подальше розкриття теми, але й містить її необхідні характеристики. Вступ розкриває сутність і стан наукової проблеми, обраної для розгляду, її значущість і має містити такі обов'язкові структурні позиції:

- актуальність дослідження;
- об'єкт і предмет дослідження;
- мету й завдання роботи;
- наукову новизну, теоретичне і практичне значення;
- методи дослідження.

У вступі обґрунтовується вибір теми та стан вивченості проблеми дослідження сучасною наукою, що передбачає формулювання *актуальності* роботи. Поняття «актуальність» у роботах із зарубіжної літератури полягає у корисності розробки теми кваліфікаційного дослідження для сучасного розвитку літературознавчої науки. Мотивуючи актуальність, важливо вказати, чому проблема привертає увагу науковців, хто її досліджував, чи залишаються у ній нерозв'язані питання, власне розуміння яких можна запропонувати у роботі.

Елементом вступу (іноді його подають у першому розділі) може бути *огляд теоретичної літератури*, проведення якого дає змогу зробити висновок про те, що обрана тема або не розкрита зовсім, або розкрита частково і потребує подальшого дослідження. Огляд літератури має засвідчити ґрунтовне ознайомлення студента з бібліографією, вміння систематизувати наукові джерела, критично осмислювати їх, відокремлювати суттєве, оцінювати раніше отримані результати, визначати головне для подальших досліджень. Матеріали огляду слід подавати в логічній послідовності, при цьому перелік та аналіз робіт необов'язково розташовувати із урахуванням часу їх публікації. Усі видання, що прямо чи опосередковано пов'язані з темою роботи, мають бути названі й критично оцінені, проте в огляді не слід наводити повний бібліографічний опис публікацій, що аналізуються, достатньо лише назвати автора, а поруч у дужках проставити порядковий номер бібліографічного запису цієї роботи у списку використаної літератури. Закінчити огляд треба коротким висновком про ступінь висвітлення в науковій літературі основних аспектів досліджуваної проблеми і пояснити, в чому автор бачить необхідність їх подальшого опрацювання.

Важливим компонентом вступу є визначення об'єкта та предмета дослідження. *Об'єкт дослідження* – це процес або явище, яке породжує проблемну ситуацію і вибране для вивчення. *Предмет*

дослідження перебуває у межах об'єкта, тобто об'єкт і предмет співвідносяться як ціле і частина, загальне та часткове. Саме предмет визначає тему дослідження. З'ясування предмета дослідження – це відповідь на питання: «Що, які властивості та які зв'язки об'єкта вивчати?». Для прикладу, якщо темою кваліфікаційної роботи із зарубіжної літератури буде «Жанр літературної казки у творчості французьких романтиків», то її об'єкт може бути визначений як «жанр літературної казки», а предмет – як «особливості розвитку цього жанру у романтичній літературі Франції».

Від формулювання об'єкта і предмета необхідно перейти до визначення мети дослідження. *Мета* дослідження здебільшого міститься у формулюванні теми. Метою є те, що хочуть отримати при проведенні дослідження, тобто певний конкретний результат. Вона може стосуватися різноманітних теоретичних та прикладних питань. Наприклад, для роботи на наведену вище тему мета може бути сформульована так: «окреслення художньо-естетичних та жанрово-стильових характеристик французької літературної романтичної казки».

Мета дослідження конкретизується у *завданнях*, які дають уявлення про його наукову спрямованість. Завдання розкривають мету дослідження та у своїй сукупності повинні бути адекватними їй. Завдання, що формулюються у роботі, мають відповідати змісту її розділів та підрозділів, оскільки назви структурних елементів роботи, зазвичай, узгоджуються з формулюванням завдань дослідження. Так, наведена вище мета може конкретизуватися через такі завдання: 1) опрацювання літературознавчих джерел, що стосуються теоретичних аспектів жанру фольклорної та авторської казки; 2) виділення основних жанрових ознак літературної казки; 3) визначення місця авторської казки у системі жанрів літератури доби романтизму; 4) вивчення особливостей трансформації досліджуваного жанру у творчості французьких романтиків.

Наявність мети і завдань є передумовою для обґрунтованого вибору *методики дослідження*. Методика дослідження відповідає на запитання про те, як ми отримали результат, за допомогою яких методів, у яких умовах. Методика – це спосіб, алгоритм виконання дослідження, сукупність методів. Переважно студент запозичує її у когось, але може розробити і самостійно.

Наприкінці вступної частини бажано розкрити *структуру роботи*, тобто подати перелік її елементів та їх короткий зміст.

Можна також розкрити *практичну цінність* отриманих результатів, тобто вказати на можливе їх використання у навчальному процесі школи чи ВНЗ.

Рекомендований обсяг вступу – 3 – 4 сторінки комп'ютерного набору (зразок оформлення вступу див. у Додатку 7).

Зміст розділів **основної частини** дослідження повинен точно відповідати його темі і повністю її розкривати. Зазвичай, випускові кваліфікаційні роботи мають 2 – 4 розділи.

Розділ I здебільшого має теоретичний або оглядовий характер. У ньому розкривається історія вивчення питання, міститься критичний огляд наукової літератури. Перший розділ є своєрідним реферативним викладом оцінного характеру різних підходів до розв'язання проблеми з одночасним окресленням кола нерозв'язаних питань. Наступні розділи мають дослідницький характер, у них подаються результати власного дослідження студента. Розділи поділяються на підрозділи (при необхідності – пункти). Усі частини повинні мати чітку та пропорційну побудову, логічно та послідовно розвивати тему. Кожний розділ має закінчуватися висновками.

Загальні **висновки** – логічне завершення кваліфікаційної роботи, де послідовно викладаються теоретичні та практичні результати відповідно до поставленої мети та завдань, сформульованих у вступі. Загальні висновки не повинні підмінюватися механічним підсумовуванням тверджень, що наводяться у кінці розділів, вони повинні показувати те нове, що складає підсумкові результати дослідження. Необхідно також вказати, як отримані результати вписуються у вже відоме в науці стосовно досліджуваного питання та якими є подальші перспективи розробки проблеми. Висновки найчастіше мають вигляд певної кількості пронумерованих абзаців, послідовність яких визначається логікою побудови роботи.

Список використаної літератури необхідно розташовувати в алфавітному порядку авторів, спочатку видання українською, потім іншими іноземними мовами. Бібліографія повинна бути широкою за часовим і географічним діапазонами, тобто включати як роботи попередніх періодів, так і сучасні. Рекомендується включати до списку використаних джерел не менше 20 % праць зарубіжних авторів.

Додатки оформлюються після списку літератури. Кожен додаток повинен мати назву, що відповідає його змісту. При наявності більш ніж одного додатку їх нумерують. Зв'язок основного тексту з додатками здійснюється через посилання у круглих дужках,

наприклад, (див. Додаток 1). Обов'язковим для дипломної та магістерської роботи є додаток із методичною розробкою уроку на тему, пов'язану із темою дослідження (див. Додаток 8).

Завершальним етапом написання випускових кваліфікаційних робіт є складання **резюме**, у якому необхідно окреслити мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження та стисло описати отримані результати (див. Додаток 9). При написанні резюме студенти повинні суворо дотримуватися граматичних та лексико-стилістичних норм наукового викладу.

1.2. Загальні правила оформлення кваліфікаційних робіт

Кваліфікаційну роботу друкують на комп'ютері на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм) у такому електронному форматі: комп'ютерний редактор Word, шрифт – Times New Roman, розмір 14, міжрядковий інтервал 1,5. Текст друкується із полями розміру: ліве – 30 мм, праве – 15 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм. Шрифт друку повинен бути чітким, щільність тексту всюди однаковою. Відступ абзацу – 5 (1,25 мм) друкованих знаків.

Робота розпочинається титульним аркушем. Після нього вшиваються дві додаткові сторінки встановленого зразка (див. Додатки 3, 4). На наступній сторінці подають зміст, який включає найменування та номери початкових сторінок усіх структурних частин роботи (Додаток 5). У магістерській роботі після змісту підшивається анотація українською та однією іноземною мовою (зразок анотації українською мовою подано у Додатку 10).

У тексті роботи нумерацію сторінок подають арабськими цифрами без знака №. Номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці. Нумерація починається зі сторінки вступу, але відраховується від титульного аркушу.

Текст основної частини роботи поділяють на розділи, підрозділи, пункти, при цьому тільки розділи починають з нової сторінки. Слово «РОЗДІЛ» друкується великими літерами нежирним шрифтом, 14 розміром по центру симетрично до набору. Номер розділу (латинськими цифрами) ставлять після слова «РОЗДІЛ». Після номера крапку не ставлять. Потім з нового рядка друкують заголовок розділу великими літерами симетрично до набору нежирним шрифтом, без крапки.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу друкується з абзацного відступу. Він складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна також стояти крапка, наприклад: 2.3. (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку друкують маленькими літерами (крім першої великої) жирним шрифтом заголовок підрозділу. Крапку в кінці заголовка підрозділу не ставлять. Відстань між заголовком підрозділу та текстом дорівнює 1.5 інтервалам.

Пункти (якщо вони є) нумерують у межах підрозділу. Номер пункту, який друкується з абзацного відступу, складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, пункту, між якими ставлять крапку. В кінці номера повинна також стояти крапка, наприклад:

1.2.3. (другий пункт третього підрозділу першого розділу). Потім у тому ж рядку друкують заголовок пункту маленькими літерами (крім першої великої) в розбивку нежирним шрифтом. У кінці заголовка, надрукованого в підбір до тексту, ставиться крапка. Відстань між заголовками підрозділу та пункту повинна дорівнювати двом інтервалам

Такі структурні частини, як зміст, перелік умовних позначень (якщо такі є), вступ, висновки, список використаної літератури не повинні мати порядкового номера. Їх назви друкують великими літерами симетрично до набору нежирним шрифтом без крапки: ЗМІСТ, ВСТУП, ВИСНОВКИ тощо.

Під час комп'ютерного набору та друку роботи слід розрізняти розділовий знак тире «—» та дефіс «-», які відрізняються сферою вживання і різною довжиною. Важливо дотримуватися єдиних правил оформлення тексту у роботі.

Посилання на використані джерела та цитування

При написанні кваліфікаційної роботи автор повинен посилатися на джерела, інформація з яких наводиться у тексті, або на ідеях і висновках яких розроблялися проблеми, завдання, питання дослідження. Посилання на джерела слід позначати порядковим номером у квадратних дужках щодо номера відповідного джерела у списку літератури, наприклад, посилання на:

- роботу одного автора: [8];
- декілька робіт одного автора: [41 – 44];
- конкретні сторінки роботи одного автора: [15, 5 – 7];
- роботи декількох авторів: [6; 10; 73 – 75].

Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору слід наводити цитати. Науковий етикет потребує точного відтворення цитованого тексту.

Загальні вимоги до цитування:

а) текст цитати починається і закінчується лапками та наводиться у тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, зі збереженням особливостей авторського написання;

б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками;

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

г) при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично коректним у викладі думок автора та точним у відповідних посиланнях на джерело.

Висловити своє ставлення до цитати можна за допомогою так званих пропозиціональних висловів, наприклад: «автор справедливо вважає, що...», «неможливо не погодитись з автором, котрий пише...», «слідуючи за автором, ми розділяємо його точку зору...» та ін., а також таких зворотів, як: «на думку автора...», «як відзначає (вказує) автор...» та ін. При згадуванні в тексті прізвищ учених-дослідників ініціали ставляться перед прізвищем.

Таблиці, ілюстрації, додатки

Ілюстрації і таблиці необхідно подавати безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше. Таблицю розміщують у самому тексті роботи так, щоб її можна було читати без повороту переплетеного блоку роботи або з поворотом на 90 градусів за стрілкою годинника. Таблиці нумерують послідовно арабськими цифрами в межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера, який повинен складатися із номера розділу та порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого розділу) (див. Додаток 11).

Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка, наприклад, «Рис. 2.2» (другий рисунок другого розділу). Номер ілюстрації, її назва, пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією (див. Додаток 12).

На відміну від таблиць, додатки розміщують після списку літератури на окремих сторінках, що мають наскрізну нумерацію, але до обсягу основного тексту роботи не входять. Кожен додаток повинен починатися з нової сторінки і мати заголовок, надрукований посередині рядка над додатком малими літерами з першої великої жирним шрифтом. У верхньому правому куті сторінки великими літерами нежирним шрифтом друкується слово «ДОДАТОК» і номер додатку, наприклад: ДОДАТОК 1 (див. Додаток 8).

Список використаної літератури

Відомості про літературу, яка входить до списку, необхідно подавати відповідно до вимог Державного стандарту (див. Додаток 1).

РОЗДІЛ 2 ВИКОНАННЯ ДИПЛОМНИХ РОБІТ

2.1. Структура дипломної роботи й організація її виконання

Важливим етапом виконання дипломної роботи із зарубіжної літератури, від якого великою мірою залежить її успіх, є вибір проблеми дослідження та його теми. Тематику кваліфікаційних робіт розробляє кафедра романської філології та компаративістики (див. Додаток 13), і студенти самі обирають ту чи іншу тему. Студент може виконувати роботу і за власною темою, яка не входить до списку рекомендованих кафедрою, проте цікавить його. Вибираючи тему, слід насамперед орієнтуватися на зацікавленість певною історико-літературною чи теоретико-літературною проблемою, її актуальність для розв'язання сучасних проблем філології, можливість використання результатів роботи у майбутній професійній діяльності. Вибір теми роботи слід розпочати завчасно. Закріплення за студентом теми роботи відбувається за його особистою заявою на ім'я завідувача кафедри та згодою керівника. Термін подачі заяви завідувачеві кафедри – до 15 вересня останнього року підготовки за відповідною освітньо-професійною програмою. Тема затверджується на засіданні кафедри та вченою радою інституту.

Студент, котрий виконує дипломну роботу, отримує від наукового керівника (не пізніше 15 жовтня) завдання на підготовку роботи (див. Додаток 3). Один його примірник видається студентові, другий – зберігається на кафедрі. Студент періодично повинен звітувати керівникові про хід виконання дослідження.

Обов'язки керівника дипломної роботи:

- допомогти обрати тему роботи і розробити план її виконання;
- видати студентові завдання на роботу;
- рекомендувати інформаційні джерела;
- надавати студентові необхідні консультації;
- контролювати процес дослідження;
- звітувати на засіданнях кафедри про виконання роботи;
- оцінити якість виконаної роботи (відгук);
- провести попередній захист роботи.

Структура дипломної роботи

Титульний аркуш встановленого зразка (див. Додаток 2) та дві додаткові сторінки (Додаток 3, 4).

Зміст, що охоплює: перелік скорочень та умовних позначень (якщо вони є); вступ; заголовки розділів і підрозділів; висновки; список використаної літератури; додатки із вказівкою відповідного номера сторінки (див. Додаток 5).

Вступ (не більше 5 сторінок) розкриває сутність наукової проблеми, її значущість, підстави і вихідні дані для розробки теми, стан її розробленості, обґрунтування необхідності проведення дослідження. Далі подається загальна характеристика дипломної роботи у такій послідовності: актуальність проблеми, яка зумовила вибір теми дослідження (формулюється доцільність роботи для розвитку науки про літературу шляхом критичного аналізу та порівняння з уже відомими розв'язаннями проблеми); об'єкт дослідження (літературне явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення); предмет дослідження (міститься в межах об'єкта – саме на нього повинна бути спрямована увага, оскільки він визначає тему дипломної роботи); мета і завдання, які необхідно розв'язати для досягнення поставленої мети; методи дослідження, використані для досягнення мети; наукова новизна (коротка анотація нових положень або рішень, запропонованих автором особисто, з обов'язковою вказівкою на відмінність цих положень від уже відомих); практичне значення одержаних результатів; структура роботи (див. Додаток 7).

Основна частина складається з розділів (підрозділів, підпунктів тощо). У розділах основної частини подають:

– огляд спеціальної наукової літератури (з особливим наголосом на літературі останніх років і літературі іноземними мовами) та вибір напрямів досліджень (загальний обсяг огляду не повинен перевищувати 20 % обсягу основної частини дипломної роботи);

– аналіз і результати власних досліджень автора з обов'язковим висвітленням того нового, що він вносить у розробку проблеми.

Висновки мають містити стислий виклад теоретичних і практичних результатів, отриманих автором дипломної роботи особисто, а також обґрунтування перспектив проведення подальших досліджень із обраної проблеми (посилання на інших авторів, їх цитування, а також наведення загальновідомих істин не допускаються).

Список використаних джерел розміщують в алфавітному порядку і складають відповідно до чинних стандартів (див. Додаток 1). Кількість використаних джерел для дипломної роботи становить не менше 50.

Резюме двома іноземними мовами (для студентів спеціальності 7.020303 Мова та література (англійська, німецька) – англійською та німецькою; 7.020303 Мова та література (англійська, французька) – англійською та французькою; 7.020303 Мова та література (англійська, польська) – англійською та польською; 7.020303 Мова та література (німецька, англійська) – німецькою та англійською; 7.020303 Мова та література (французька, англійська) – французькою та англійською), обсягом до 1,5 сторінки тексту кожне (див. Додаток 9).

Загальний обсяг дипломної роботи – 60 – 70 с.

Процес роботи над дипломним дослідженням

Після затвердження теми дипломної роботи студент консультується з керівником із питань написання роботи і приступає до її підготовки. Передусім необхідно скласти попередній план. Із цією метою слід провести бібліографічний пошук, виявити опубліковані праці, що стосуються досліджуваної теми. Починати бібліографічний пошук раціонально з бібліотечних каталогів. Для тематичного пошуку використовуються систематичні каталоги, в яких опис книг розміщується відповідно до їх змісту за галузевими знаннями. В алфавітному каталозі, який має кожна бібліотека, легко виявляються праці наукових колективів і авторів, відомих своїм внеском у розробку теми.

Після попереднього ознайомлення з літературою складають план роботи, тобто перелік найважливіших питань, які будуть розкриватися автором. Складання плану є важливим моментом, оскільки вдало складений план значною мірою полегшує написання роботи. Підготований студентом план обговорюється з науковим керівником, уточнюється і є для студента своєрідним компасом, який допомагає йому орієнтуватися у матеріалі. Пізніше план може вдосконалюватися, оскільки під час написання роботи майже завжди виникають певні корективи.

Після цього приступають до опрацювання літератури, збору й оформлення матеріалу. Працюючи над літературою, слід особливо уважно відбирати ті розділи, параграфи, сторінки, які безпосередньо стосуються обраної теми. Важливо їх глибоко осмислити, зробити відповідні виписки з них. Робити виписки можна різними способами: в зошиті, на картках або окремих аркушах (з одного боку). Кожна виписка повинна супроводжуватись чіткими і точними даними про джерело, з якого вона взята. Якщо це книга – про автора, заголовок, рік і місце видання, сторінки. Якщо виписується матеріал із журнальної або газетної статті, необхідно вказати номер і рік видання

журналу, сторінку, а для газети – дату. Зверху картки слід коротко вказати, про що йдеться в цьому тексті. Виписані цитати слід брати в лапки, щоб відрізнити їх від власного викладу прочитаного тексту. Якщо у книгах міститься компактний матеріал, що значною мірою може бути використаний у роботі, тоді, по можливості, роблять ксерокопії окремих сторінок. На ксерокопії зазначаються дані про автора, заголовок книги, при необхідності – розділу.

Виписки на картках або окремих аркушах, ксерокопії відкривають широкі можливості для сортування, класифікації, системного розміщення зібраного матеріалу. Їх сукупність дає дослідникові немов би первинний, чорновий варіант задуманої роботи. Далі потрібно тільки приступити до літературного оформлення цього розрізненого матеріалу, зробити логічні переходи між окремими його частинами.

Наступним етапом роботи є літературне оформлення дослідження (написання самого тексту). На етапі написання роботи слід чітко розподіляти намічений її обсяг за окремими підрозділами робочого плану. Розподіл обсягу праці за підрозділами значною мірою залежить від теми, її значення, вивченості і наявності відповідних матеріалів. При написанні роботи автор повинен давати системний виклад теми, пропорційно розкривати її компоненти. Зібраний матеріал, навіть згрупований за окремими питаннями, підрозділами, необхідно викласти в одному стилі, послідовно, переконливо. До того ж, потрібно звернути увагу на науковість стилю викладу. Часто молоді дослідники, використовуючи науково-популярну літературу, запозичують популярний стиль. Слід мати на увазі, що дипломна робота є різновидом наукової праці, відповідним має бути і її мова. Розкриття теми повинно бути чітким, послідовним, цілеспрямованим. Слід остерігатися введення у виклад матеріалу дрібниць і навіть значних фактів, якщо вони не стосуються теми, хоча й можуть бути цікавими. Дослідження повинне бути самостійним і завершеним.

Завершальним етапом роботи є підбиття підсумків дослідження, формулювання висновків, узагальнення і пояснення фактичного матеріалу, винесення рекомендацій.

Виконану роботу (чорновий варіант) подають науковому керівникові. Потім її доопрацьовують, ураховуючи його зауваження і побажання.

2.2. Підготовка до захисту дипломної роботи та процедура захисту

Попередній захист дипломної роботи

За місяць до захисту дипломної роботи проводиться попередній її захист на кафедрі романської філології та компаративістики за обов'язковою участю наукового керівника. Ця процедура дає можливість визначити стан підготовки дослідження, відповідність його змісту та оформлення чинним вимогам, звернути увагу на недоліки і помилки.

Попередній захист проводиться на засіданні кафедри у призначений день і час. До нього авторові роботи необхідно підготувати доповідь на тему дослідження (час доповіді 7 – 10 хв.). У процесі попереднього захисту студент також відповідає на запитання членів комісії, яка приймає рішення про можливість допуску дипломної роботи до захисту в Державній екзаменаційній комісії (ДЕК). У випадку прийняття рішення про неготовність роботи, кафедрою призначається повторний попередній захист протягом наступних 7 – 10 днів.

Оформлення документів і матеріалів, пов'язаних із захистом дипломної роботи

Після закінчення технічного оформлення дослідження і успішного передзахисту, студент повинен зосередитися на підготовці до основного захисту, а саме: 1) здійснити оформлення пов'язаних із захистом документів і матеріалів; 2) підготуватися до виступу та процедури захисту.

Обов'язковою умовою допуску до захисту є представлення на кафедрі остаточного (вчитаного, без друкарських помилок) друкованого варіанту роботи за 10 днів до призначеної дати захисту. Дипломна робота друкується та подається в одному примірнику у переплетеному вигляді (у твердій обкладинці) з відгуком наукового керівника. Окрім того, вона обов'язково має бути прорецензованою спеціалістом відповідної кваліфікації і профілю. Зміст рецензії доводять до відома автора роботи не пізніше двох днів до захисту, щоб він міг заздалегідь підготувати відповіді на зауваження рецензента (прийняти або доказово спростувати їх).

У рецензії на роботу зазначаються:

– висновки про тип роботи (на замовлення закладів, пов'язана з тематикою кафедри, комплексна, введено нові архівні джерела, відновлено «забуті імена» діячів культури і науки, має реферативний характер тощо);

- висновки про відповідність змісту роботи до завдань, визначених керівником, про повноту розкриття теми;
- висновки про самостійність одержаних результатів та їх якість;
- оцінка одержаних результатів, якість зроблених висновків, їх теоретичне і практичне значення;
- оцінка якості мовного викладу;
- оцінка якості оформлення роботи (розділів, додатків, анотації, списку літератури тощо);
- визначення частки посилань на список літератури у тексті роботи;
- висновок щодо відповідності виконаної роботи до вимог, які ставляться до таких робіт, та про можливість допущення її до захисту;
- оцінка, на яку заслуговує робота (в межах 35 балів).

Процедура захисту дипломної роботи

Захист роботи проводиться з обов'язковим використанням презентації (на великому екрані або моніторі), якість якої також враховується при виставленні загальної оцінки за кваліфікаційну роботу.

Процедура захисту охоплює:

- доповідь студента про зміст роботи з використанням презентації у режимі Power Point;
- запитання щодо змісту роботи голови ДЕК, членів ДЕК, осіб, присутніх на захисті, та відповіді студента на запитання;
- оголошення відгуків наукового керівника і рецензента роботи;
- відповіді студента на запитання та зауваження рецензента;
- заключне слово студента;
- рішення комісії про оцінку роботи.

Напередодні захисту студент повинен підготувати доповідь, яку йому належить оприлюднити на засіданні Державної екзаменаційної комісії. Зміст доповіді має розкрити суть, теоретичне й практичне значення результатів здійсненої дослідницької роботи та повинен бути завчасно обговорений із науковим керівником. Доповідь студента не повинна перевищувати 10 – 15 хв.

Текст доповіді можуть супроводжувати додаткові матеріали (схеми, таблиці, додатки, діаграми), що містять у наочній і сконцентрованій формі найважливіші результати роботи. Вони

повинні бути оформлені так, щоб доповідач міг демонструвати їх без особливих ускладнень, з максимальною зручністю для всіх присутніх.

Вимоги до підготовки презентації

1. Обирати простий, але ефективний дизайн. Презентація має бути лише фоном для усного повідомлення матеріалу, вона не повинна відволікати увагу від доповідача, аудиторія має сприймати матеріал, а не лише переглядати картинки на екрані.

2. Кожен слайд має містити:

- стислий виклад матеріалу, максимальну інформативність тексту з використанням слів і скорочень, уже знайомих аудиторії;

- короткі та лаконічні заголовки, які мають привертати увагу та узагальнювати основні положення слайду;

- важлива інформація (висновки, визначення, правила тощо) подається великим шрифтом і розміщується у лівому верхньому кутку слайда, кожному положенню (ідеї) треба відводити окремий абзац. Головна ідея викладається у першому рядку абзацу;

- другорядна інформація розміщується внизу слайда;

- для ілюстрації найважливіших фактів, що дає можливість подати матеріал компактно і наочно, використовують таблиці, діаграми, схеми. Пояснення розміщуються якнайближче до ілюстрацій, із якими вони мають з'являтися одночасно на екрані;

- кожен слайд має відображати одну думку. Поданий на ньому текст має складатися з коротких слів і простих речень. Рядок має містити 6 – 8 слів, а загальна кількість слів не повинна перевищувати 50;

- підписи до ілюстрацій розміщуються під нею (до графіків, схем, фотографій тощо), а для таблиць – над;

- кількість блоків статистичної інформації на одному слайді має бути не більше 4-х;

- уся текстова інформація ретельно перевіряється на відсутність орфографічних, граматичних і стилістичних помилок, дієслова пишуться в одній часовій формі.

3. Створюючи слайди треба враховувати такі факти:

- стимулюючі (теплі) кольори (червоний, оранжевий, жовтий) сприяють збудженню нервової системи і діють як подразники, а дезінтегруючі (холодні) кольори (фіолетовий, синій, блакитний, синьо-зелений, зелений) заспокоюють її і викликають сонливий стан;

- найкращим поєднанням кольорів шрифту і фону є: білий на темно-синьому, чорний на білому, жовтий на синьому;

– будь-який другорядний об'єкт, що рухається (анімований), знижує якість сприйняття матеріалу, відвертає увагу, порушує її динаміку.

4. Створюючи слайд, треба пам'ятати, що людина спроможна одночасно запам'ятовувати не більше трьох фактів, висновків, визначень, поданих на одному слайді.

5. Показ слайда повинен супроводжуватися усним мовленням, що пояснює, коментує чи описує інформацію на екрані, але не переказує її.

6. Момент появи слайда на екрані не повинен збігатися з коментарем доповідача – слухачам треба дати деякий час на самостійний його перегляд.

При оформленні презентацій треба дотримуватися таких технічних вимог:

– надавати перевагу горизонтальному розташуванню інформації;

– найважливішу інформацію подавати в центрі екрану;

– надавати перевагу шрифтам «без насічок» (Arial, Calibria та ін.) – їх легше читати з відстані;

– розмір шрифтів має бути в межах: 22 – 28 пт – для заголовків, 18 – 22 пт – для основного тексту, 16 – 20 пт – для підписів зображень, 14 – 16 пт – для номерів слайдів;

– номер слайда розташовується у правому верхньому кутку, на титульному та завершальному слайдах номер не ставиться.

Переконливості виступу студента надає чіткість, лаконічність, граматична правильність висловлювань. Він також має відповідати всім критеріям наукової доповіді та бути добре аргументованим. Виголошувати доповідь необхідно впевнено, виразно, дбаючи про оптимальні темп, гучність, інтонацію. Поспішність промовця, ковтання закінчень слів, надмірно тихий голос відчутно знижують ефект. Абсолютно неприпустиме порушення норм літературної мови, зокрема вживання сленгу, неправильних наголосів у словах тощо.

Під час захисту роботи студент зобов'язаний також дати вичерпні відповіді на всі запитання голови і членів ДЕК та осіб, присутніх на захисті (в інституті іноземних мов вони можуть ставитися іноземною мовою). Запитання і відповіді на них фіксуються у протоколі ДЕК.

Після відповідей студента на поставлені запитання зачитуються відгуки наукового керівника та офіційного рецензента на виконану роботу. Потім надається слово її авторові для відповіді на запитання, зауваження і побажання. Далі відбувається дискусія, в якій мають

право брати участь усі присутні на захисті. Члени ДЕК та запрошені на захист особи можуть ставити різні запитання з дослідженої проблеми. Відповіді студента мають бути компетентними і коректними.

Після дискусії студентові надається заключне слово, в якому він може висловити подяку за увагу всім присутнім на захисті та своєму науковому керівникові за надану допомогу під час написання роботи.

2.3. Критерії оцінювання дипломних робіт

Оцінка дипломної роботи формується за сумою трьох показників:

- якість роботи (до 35 балів);
- захист роботи (до 30 балів);
- бали за середню оцінку успішності студента за період його навчання за відповідною освітньо-професійною програмою підготовки (до 35 балів).

Якість роботи члени ДЕК оцінюють за такою схемою:

- тип роботи (реферативного характеру, пов'язана з тематикою кафедри, комплексна тощо);
- завдання роботи і її зміст, відповідність змісту роботи завданням, повнота розкриття теми;
- наявність самостійних наукових результатів та їх якість;
- якість висновків, їх наукова і практична значущість для майбутньої професійної діяльності автора та узгодженість із поставленими завданнями;
- якість мовного викладу (робота вичитана, без граматичних помилок і русизмів);
- якість оформлення розділів роботи, додатків, анотації, списку літератури;
- частка посилань на список літератури у тексті.

Захист кваліфікаційної випускової роботи оцінюється відповідно до таких вимог:

- наявність презентації (через відеопроєктор, екран монітора (телевізора), плакати, схеми);
- логічність викладу результатів роботи (звернення до презентації, таблиць тощо);
- володіння матеріалом (вільне, читання тексту);
- характеристика відповідей на запитання (в тому числі і щодо конспекту уроку);
- вміння підтримувати дискусію;
- виклад новизни, обґрунтування користі дослідження.

Бали за середню оцінку, визначену на основі зведеної відомості успішності студентів, нараховуються за такою шкалою:

Середня оцінка за національною шкалою	Бали за 35-бальною системою
5	35
4	28
3	21
3,351	$21+7*0,351=21+2,457=23.457=23$
4,382	$28+7*0,382=28+2,674=30,674=31$

Захист дипломної роботи фіксується у протоколі ДЕК. Результати захисту визначаються за стобальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Оцінка з дипломної роботи виставляється на закритому засіданні ДЕК і оголошується головою на відкритому засіданні.

РОЗДІЛ 3 ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ

3.1. Структура магістерської роботи й організація її виконання

Магістерська робота із зарубіжної літератури є підсумком самостійного комплексного дослідження однієї з актуальних літературознавчих проблем. Вона виконується студентами протягом терміну навчання у магістратурі паралельно із засвоєнням передбачених індивідуальним планом дисциплін.

Магістерська робота виконує кваліфікаційну функцію, тобто готується з метою публічного захисту й отримання академічного ступеня магістра. При цьому випускник повинен продемонструвати вміння розв'язувати конкретні наукові завдання. Державна екзаменаційна комісія визначає рівень теоретичної підготовки випускника магістратури, його готовність до самостійної роботи за фахом і приймає рішення про присвоєння кваліфікації.

Виконуючи магістерську роботу із зарубіжної літератури, студент має засвоїти навички правильної постановки проблеми, обґрунтувати її актуальність, чітко визначити предмет і об'єкт, мету та завдання дослідження, показати вміння працювати з науковими джерелами, фондovими, архівними матеріалами, обґрунтовувати висновки і пропозиції.

Робота виконується під керівництвом наукового керівника, який призначається завідувачем кафедри романської філології та компаративістики із найбільш кваліфікованих науково-педагогічних працівників, котрі мають науковий ступень і (або) вчене звання доктора наук, професора, кандидата наук, доцента. Тема магістерської роботи затверджується на засіданні кафедри, раді інституту іноземних мов і наказом ректора по університету.

Науковий керівник складає індивідуальний навчальний план слухача магістратури, консультує його з питань поглибленого вивчення спеціальних дисциплін та виконання магістерської роботи, контролює виконання індивідуального плану та графіку роботи над дослідженням і несе особисту відповідальність за його неякісне виконання.

Тематика магістерських робіт розробляється кафедрою романської філології та компаративістики щорічно (див. Додаток 13)

й уточнюється упродовж індивідуальної роботи зі студентами магістратури.

Вибираючи тему, магістрант керується певними науковими інтересами чи опирається на набутий практичний досвід. Найбільш підготованим магістрантам кафедра може запропонувати розробку проблемної теми.

Вибір конкретної теми магістерської роботи визначається її актуальністю, новизною і практичним значенням. При цьому враховується наявність власних наукових і методичних напрацювань, а також перспектива професійної орієнтації.

Магістерська робота має такі структурні компоненти:

- титульний аркуш;
- додаткові сторінки встановленого зразка;
- анотацію;
- зміст;
- вступ;
- основну частину (розділи і підрозділи);
- висновки;
- список використаної літератури;
- додатки;
- резюме.

Титульний аркуш містить найменування вищого навчального закладу, де виконана робота; прізвище, ім'я, по батькові студента магістратури; тему магістерської роботи; науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові наукового керівника; місто і рік виконання роботи (див. Додаток 2).

Анотація складається українською та основною іноземною мовою (див. Додаток 10).

Зміст подають на початку магістерської роботи. Він містить назви усіх розділів і підрозділів із зазначенням початкових сторінок (див. Додаток 5).

Вступ. У вступі стисло визначається і подається сутність кваліфікаційного дослідження. Тут необхідно представити:

- обґрунтування актуальності теми;
- зв'язок магістерської роботи з науковою темою або програмою кафедри;
- об'єкт дослідження;
- предмет дослідження;
- його мету і завдання;
- методи дослідження;

- наукову новизну;
- практичне значення роботи;
- апробацію результатів дослідження (наводяться дані щодо участі автора в конференціях, колоквиумах та щодо публікацій, якщо такі є).

Вступ повинен бути компактним, розкривати сутність роботи. Орієнтований обсяг вступу – 3 – 4 сторінки комп'ютерного тексту (див. Додаток 7).

Основна частина магістерської роботи складається з розділів і підрозділів. Кількість розділів – від 2 до 4.

Перший розділ зазвичай структурно складається з 2 – 3 підрозділів. У ньому магістрант повинен розкрити стан теоретичних напрацювань з обраної теми, проаналізувати різні наукові підходи щодо розв'язування проблеми в теоретичному, методичному чи прикладному планах. Другий та наступні розділи мають бути насиченими фактичним матеріалом, який відображає відповідні результати самостійного наукового дослідження магістра.

Висновки є завершальною частиною магістерської роботи. Вони повинні бути логічними, містити стислий виклад актуальності теми, зроблених оцінок і узагальнень під час аналізу, пропозицій автора, подаватися у вигляді окремих лаконічних положень. Необхідною є узгодженість висновків із завданнями дослідження. Перш ніж переходити до написання висновків, доцільно ще раз перечитати завдання, які ставилися автором на початку роботи, а потім згідно із ними послідовно розкрити досягнуті результати.

Список використаної літератури включає складений за чинними правилами перелік використаних інформаційних джерел (див. Додаток 1). Для магістерської роботи достатнім вважається список літератури, що нараховує на менше 50 позицій. Розміщуючи матеріали бібліографічного опису літератури, слід пам'ятати, що всі джерела подаються в алфавітному порядку.

Додатки є загальним факультативним елементом тексту випускового кваліфікаційного дослідження і не входять до його основного змісту. Їх роблять тоді, коли теоретичний або емпіричний матеріал надто великий. Проте потрібно не забувати, що у магістерській роботі із зарубіжної літератури обов'язково подається додаток із конспектом уроку на тему, пов'язану із темою дослідження (див. Додаток 8).

Наприкінці роботи подається **резюме** основною іноземною мовою обсягом до 1,5 сторінки комп'ютерного набору (див. Додаток 9).

Обсяг магістерської роботи – 70 – 75 с.

Контроль за дотриманням магістрантом плану підготовки випускової роботи здійснює науковий керівник, який:

- проводить консультування з питань вибору теми роботи, розробки її плану, добору спеціальної літератури;
- контролює дотримання регламенту підготовки окремих розділів та магістерської роботи загалом;
- готує відгук про роботу.

Студент регулярно звітує на засіданнях кафедри романської філології та компаративістики про процес виконання дослідження. Невиконання графіка написання магістерської роботи або низька якість її виконання передбачають, що кафедра не затверджує звіти студента і може звернутися до ректора з пропозицією про його відрахування з магістратури.

Завершену магістерську роботу студент подає науковому керівникові для перевірки і підготовки відгуку на неї. У відгуку на магістерську роботу науковий керівник вказує на відповідність роботи її темі й завданням, творчий внесок (оригінальні елементи дослідження, вміння магістранта окреслювати найбільш суттєві моменти у проаналізованих літературних джерелах, виявляти власне ставлення до позиції і наукового доробку авторів); уміння вести науковий пошук; знаходити і продукувати нові знання у галузі дослідження, подавати їх в узагальненнях, висновках та практичних рекомендаціях; якість оформлення, технічну грамотність роботи. Якщо магістерська робота готова до захисту перед Державною екзаменаційною комісією, відповідна рекомендація дається керівником у кінці відгуку.

3.2. Захист магістерської роботи

Завершена магістерська робота, підписана автором, разом із письмовим відгуком керівника розглядається на засіданні кафедри романської філології та компаративістики, де розв'язується питання про допуск магістранта до захисту. У випадку невідповідності магістерської роботи наведеним вимогам, кафедра може не допустити магістранта до захисту.

Допущену магістерську роботу подають на рецензування. Рецензентами можуть бути спеціалісти з напрямку, що досліджується у магістерській роботі. Позитивна рецензія та рекомендація наукового керівника є підставою для рішення кафедри про прийняття роботи до основного захисту.

Магістерські роботи захищаються перед Державною екзаменаційною комісією. Магістрант готує до захисту доповідь та ілюстративний матеріал у вигляді мультимедійної презентації (див. попередній розділ).

Захист магістерської роботи розпочинається з доповіді, в якій магістрант повинен викласти:

- актуальність теми;
- мету, завдання, об'єкт та предмет дослідження;
- структуру роботи;
- зміст дослідження (коротко).

Завершуючи виступ, магістрант має зазначити, де можуть бути використані результати його дослідження.

Час виступу не повинен перевищувати 10 – 15 хв. Доповідь має бути стислою, конкретною, з використанням ілюстративного матеріалу.

Члени ДЕК, присутні на захисті, можуть ставити доповідачеві запитання з метою визначення рівня його професійної підготовки та ерудиції. Після відповідей на них слово надається рецензентові або зачитується рецензія. На зауваження рецензента магістрант повинен дати аргументовану відповідь. Після цього слово надається науковому керівникові для характеристики й оцінки роботи. У разі його відсутності відгук повинен бути оприлюднений секретарем ДЕК.

Під час захисту ведеться протокол засідання ДЕК. Загальний захист магістерської роботи не повинен перевищувати 30 хв.

3.3. Критерії оцінювання магістерських робіт

Оцінка магістерської роботи залежить не лише від змісту, переконливості доповіді, але й від її представлення (презентація, наукові досягнення, апробація роботи, повнота виконання завдань), знань, виявлених магістрантом при захисті (відповідь на поставлені членами ДЕК запитання, вміння підтримувати дискусію тощо), та рівня його теоретичної і практичної підготовки, встановленого на основі зведеної відомості за час навчання за освітньо-професійною програмою підготовки магістра (середня кількість балів від усіх навчальних дисциплін). Вона формується відповідно до критеріїв, детально описаних у попередньому розділі (якість роботи, її захист та бали за середню оцінку успішності).

Оцінку в балах за якість магістерської роботи та її захист виставляє кожен член комісії, голова визначає середнє арифметичне цих балів щодо кожного студента. Секретар ДЕК робить відповідні записи на третій сторінці кваліфікаційної роботи (див. Додаток 4) і, врахувавши результати успішності студента за зведеною відомістю, виставляє сумарну оцінку роботи в балах та оцінку за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Одержану студентом оцінку секретар ДЕК також заносить у протокол державної екзаменаційної комісії.

Студенти, які виявили особливі здібності до наукової творчості, захистили магістерську роботу на «відмінно», мають публікації чи є переможцями Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт, можуть бути рекомендовані ДЕК до вступу в аспірантуру.

Магістерська робота знімається із захисту, якщо теоретичний розділ не відповідає обраній темі дослідження, ілюстративний матеріал не проаналізовано, а науково-джерельна база містить системні порушення в її оформленні. Не допускається до захисту і така кваліфікаційна робота, яка має ознаки плагіату: умисний, цілеспрямований характер «запозичення» чужого тексту чи його частини і свідоме представлення його як власного; відсутність у роботі посилань на першоджерела; оприлюднення або доведення (поширення чи повідомлення) використаного тексту (або й текстів) до загального відома без вказівки на ім'я його автора.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Артемова Л. В. Магістерська робота : методичні рекомендації та вимоги до їх написання та оформлення / Л. В. Артемова, Г. В. Беленька. – К. : НПУ, 2001. – 25 с.

2. Волков Ю. Г. Как писать диплом, курсовую, реферат / Ю. Г. Волков // Серия «50 способов». – Ростов-н/Д : Феникс, 2001. – 128 с.

3. Грищенко І. М. Основи наукових досліджень : навчальний посібник / І. М. Грищенко, О. М. Григоренко, В. О. Борисенко. – К. : Київський національний торгово-економічний університет, 2001. – 186 с.

4. Дипломні та магістерські роботи. Професійна освіта : методичний посібник / [М. О. Корчемний, В. С. Федорейко, Ю. Я. Петрикович, Р. М. Горбатюк та ін. ; за ред. М. О. Корчемного]. – Тернопіль : Вид-во Тернопільського національного педагогічного університету, 2010. – 99 с.

5. Довідник здобувача наукового ступеня : [збірник нормативних документів та інформаційних матеріалів з питань атестації наукових кадрів вищої кваліфікації / упоряд. Ю. І. Церков ; передмова до 3-го, 2-го і з переднього сл. до 1-го вид. Р. В. Бойка]. – 3-те вид., випр. і допов. – К. : Редакція «Бюлетеня Вищої Атестаційної Комісії України» : Вид-во «Толока», 2004. – 69 с.

6. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень : навчальний посібник / В. В. Ковальчук, Л. М. Моїсеєв. – К. : ВД «Професіонал», 2004. – 208 с.

7. Коротков А. В. На 100 баллов. Как написать и защитить отличную курсовую работу, дипломный проект или магистерскую диссертацию в гуманитарном университете / А. В. Коротков. – М. : МГИМО – Университет, 2010. – 36 с.

8. Методические рекомендации по написанию, оформлению и защите выпускных квалификационных (дипломных) работ / [сост. В. А. Баканов и др.]. – 2-е изд., испр. – Оренбург : Изд-во ОПТУ, 2004. – 24 с.

9. Методичні вказівки до виконання дипломних та магістерських робіт для студентів факультету іноземних мов : [4-е вид., випр. / уклад. : С. Т. Богатирьова, А. В. Чігірьова]. – Донецьк : ДонНУ, 2010. – 45 с.

10. Методичні рекомендації та основні вимоги до написання та захисту кваліфікаційних випускових робіт / В. А. Жук, О. П. Юдічева. – Полтава : РВВ ПУСКУ, 2009. – 33 с.
11. Моключенко А. Г. Кваліфікаційна робота / А. Г. Моключенко. – К., 1995. – 46 с.
12. Мороз І. В. Кваліфікаційні роботи у педагогічному вузі. Методика написання, правила оформлення і порядок захисту / І. В. Мороз. – К., 2002. – 103 с.
13. Мороз І. В. Структура дипломних, кваліфікаційних робіт та вимоги до їх написання, оформлення та захисту / І. В. Мороз. – К., 1997. – 56 с.
14. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі : навчальний посібник / І. С. П'ятницька-Позднякова. – К., 2003. – 116 с.
15. Про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту) // Інформаційний збірник Міністерства освіти і науки України. – К. : МОНУ – 2001. – № 13. – С. 6–32.
16. Філіпенко А. С. Основи наукових досліджень. Конспект лекцій : посібник / А. С. Філіпенко. – К. : Академвидав, 2004. – 208 с.
17. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень : навчальний посібник / Г. С. Цехмістрова. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2004. – 240 с.
18. Черкасова С. О. Методичні рекомендації до написання дипломних та курсових робіт / Харківський державний педагогічний університет ім. Г. С. Сковороди. – Х. : ОВС, 2002. – 20 с.
19. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Знання-Прес, 2002. – 295 с.
20. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. – К. : Знання-Прес, 2002. – 318 с.
21. Шут М. І. Методичні вказівки до підготовки, виконання і захисту кваліфікаційних (дипломних) робіт / І. М. Шут, В. П. Сергієчко, А. В. Касперський. – К. : НПУ, 1999. – 37 с.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК 1

ВРАЗКИ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ РІЗНИХ ВИДІВ НАУКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Книги

Один автор

1. Василій Великий. Гомілії / Василій Великий ; [пер. з давньогрец. Л. Звонська]. – Л. : Свічадо, 2006. – 307 с. – (Джерела християнського Сходу. Золотий вік патристики IV–V ст. ; № 14).

2. Коренівський Д. Г. Дестабілізуючий ефект параметричного білого шуму в неперервних та дискретних динамічних системах / Коренівський Д. Г. – К. : Ін-т математики, 2006. – 111 с. – (Математика та її застосування) (Праці / Ін-т математики НАН України ; т. 59).

3. Матюх Н. Д. Що дорожче срібла-золота / Наталія Дмитрівна Матюх. – К. : Асамблея діл. Кіл : Ін-т соц. іміджмейкінгу, 2006. – 311 с. – (Ювеліри України ; т. 1).

4. Шкляр В. Елементал : [роман] / Василь Шкляр. – Л. : Кальварія, 2005. – 196, [1] с. – (Першотвір).

Два автори

1. Матяш І. Б. Діяльність Надзвичайної дипломатичної місії УНР в Угорщині : історія, спогади, арх. док. / І. Матяш, Ю. Мушка. – К. : Києво-Могилян. акад., 2005. – 397, [1] с. – (Бібліотека наукового щорічника «Україна дипломатична» ; вип. 1).

2. Ромовська З. В. Сімейне законодавство України / З. В. Ромовська, Ю. В. Черняк. – К. : Прецедент, 2006. – 93 с. – (Юридична бібліотека. Бібліотека адвоката). (Матеріали до складання кваліфікаційних іспитів для отримання Свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю ; вип. 11).

3. Суберляк О. В. Технологія переробки полімерних та композиційних матеріалів : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / О. В. Суберляк, П. І. Баштанник. – Л. : Растр-7, 2007. – 375 с.

Три автори

1. Акофф Р. Л. Идеализированное проектирование : как предотвратить завтрашний кризис сегодня. Создание будущего организации / Акофф Р. Л., Магидсон Д., Эддисон Г. Д. ; [пер. с англ. Ф. П. Тарасенко]. – Д. : Баланс Бизнес Букс, 2007. – XLIII, 265 с.

Чотири автори

1. Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / [Вітвіцький В. В., Кисляченко М. Ф., Лобастов І. В., Нечипорук А. А.]. – К. : НДІ «Укراгропромпродуктивність», 2006. – 106 с. – (Бібліотека спеціаліста АПК. Економічні нормативи).

2. Механізація переробної галузі агропромислового комплексу : [підруч. для учнів проф.-техн. навч. закл.] / О. В. Гвоздєв, Ф. Ю. Ялпачик, Ю. П. Рогач, М. М. Сердюк. – К. : Вища освіта, 2006. – 478, [1] с. – (ПТО : Професійно-технічна освіта).

П'ять і більше авторів

1. Психологія менеджмента / (Власов П. К., Липницький А. В., Луцихина И. М. и др.) ; под ред. Г. С. Никифорова. – [3-е изд.]. – Х. : Гуманит. центр, 2007. – 510 с.

2. Формування здорового способу життя молоді : навч.-метод. посіб. для працівників соц. служб для сім'ї, дітей та молоді / [Т. В. Бондар, О. Г. Карпенко, Д. М. Дикова-Фаворська та ін.]. – К. : Укр. ін.-т соц. дослідж., 2005. – 115 с. – (Серія «Формування здорового способу життя молоді» : у 14 кн., кн. 13).

Без автора

1. Історія Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря / [авт. тексту В. Клос]. – К. : Грані-Т, 2007. – 119 с. – (Грані світу).

2. Воскресіння мертвих : українська барокова драма : антологія / [упорядкув., ст., пер., і прим. В. О. Шевчук]. – К. : Грамота, 2007. – 638, [1] с.

3. Тіло чи особистість? Жіноча тілесність у вибраній малій українській прозі та графіці кінця ХІХ – початку ХХ століття : [антологія / упоряд. Л. Таран, О. Лагутенко]. – К. : Грані-Т, 2007. – 190, [1] с.

4. Проблеми типологічної та квантитативної лексикології : [зб. наук. пр. / наук. ред. Каліущенко В. та ін.]. – Чернівці : Рута, 2007. – 310 с.

Багатотомний документ

1. Історія Національної академії наук України, 1941–1945 / [упоряд. Л. М. Яременко та ін.]. – К. : Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, 2007. – (Джерела з історії науки в Україні).

Ч. 2 : Додатки. – 2007. – 573, [1] с.

2. Межгосударственные стандарты : каталог в 6 т./ [сост. Ковалева И. В., Рубцова Е. Ю. ; ред. Иванов В. Л.]. – Л. : НТЦ «Леонорм-Стандарт», 2005. – (Сер. «Нормативная база предприятия»).

Т. 1. – 2005. – 277 с.

3. Дарова А. Т. Неисповедимы пути Господни... : (Дочь врага народа) : трилогия / А. Дарова. – О. : Астропринт, 2006. – (Сочинения : в 8 кн. / А. Дарова ; кн. 4).

4. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права: особенная часть : в 6 т. / Н. П. Кучерявенко. – Х. : Право, 2002.

Т. 4 : Косвенные налоги. – 2007. – 534 с.

5. Реабілітовані історією. Житомирська область : [у 7 т.]. – Житомир : Полісся, 2006. – (Наук.-док. сер. кн. «Реабілітовані історією» : у 27 т. / голов. редкол. : Тронько П. Т. (голова) [та ін.]).

Кн. 1 / [обл. редкол. : Синявська І. М. (голова) та ін.]. – 721, [2] с.

6. Бондаренко В. Г. Теорія ймовірностей і математична статистика. Ч. 1 / В. Г. Бондаренко, І. Ю. Канівська, С. М. Парамонова. – К. : НТУУ «КПІ», 2006. – 125 с.

Матеріали конференцій, з'їздів

1. Економіка, менеджмент, освіта в системі реформування агропромислового комплексу : матеріали Всеукр. конф. молодих учених-аграрників [«Молодь України і аграрна реформа»], (Харків, 11–13 жовт. 2000 р.) / М-во аграр. політики, Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. – Х. : Держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва, 2000. – 167 с.

2. Кібернетика в сучасних економічних процесах : зб. текстів виступів на республік. міжвуз. наук.-практ. конф. / Держкомстат України, Ін-т статистики, обліку та аудиту. – К. : ІСОА, 2002. – 147 с.

3. Матеріали ІХ з'їзду Асоціації українських банків, 30 червня 2000 р. інформ. бюл. – К. : Асоц. укр. банків, 2000. – 117 с. – (Спецвип. : 10 років АУБ).

4. Оцінка й обґрунтування продовження ресурсу елементів конструкцій : праці конф., 6–9 черв. 2000 р., Київ. Т. 2 / відп. ред. В. Т. Трощенко. – К. : НАН України, Ін-т пробл. міцності, 2000. – С. 559–956, XIII, [2] с. – (Ресурс 2000).

5. Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій : зб. наук. пр. / [наук. ред. В. І. Моссаковський]. – Д. : Навч. кн., 1999. – 215 с.

6. Ризикологія в економіці та підприємстві : зб. наук. пр. за матеріалами міжнар. наук.-практ. конф., 27–28 берез. 2001 р. / М-во освіти і науки України, Держ. податк. адмін. України [та ін.]. – К. : КНЕУ : Акад. ДПС України, 2001. – 452 с.

Препринти

1. Шиляев Б. А. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ/ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем

електронів / Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. – Х. : ННЦ ХФТИ, 2006. – 19 с. – (Препринт / НАН України, Нац. науч. центр «Харьк. физ.-техн. ин-т» ; ХФТИ 2006-4).

2. Панасюк М. І. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами / Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. – Чорнобиль : Ін-т пробл. безпеки АЕС НАН України, 2006. – 7, [1] с. – (Препринт / НАН України, Ін-т пробл. безпеки АЕС ; 06-1).

Депоновані наукові праці

1. Социологическое исследование малых групп населения / В. И. Иванов [и др.] ; М-во образования Рос. Федерации, Финансовая академия. – М., 2002. – 110 с. – Деп. в ВИНТИ 13.06.02, № 145432.

2. Разумовский В. А. Управление маркетинговыми исследованиями в регионе / В. А. Разумовский, Д. А. Андреев. – М., 2002. – 210 с. – Деп. в ИНИОН Рос. акад. наук 15.02.02, № 139876.

Словники

1. Географія : словник-довідник / [авт.-уклад. Ципін В. Л.]. – Х. : Халімон, 2006. – 175, [1] с.

2. Тимошенко З. І. Болонський процес в дії : слов.-довід. основ. термінів і понять з орг. навч. процесу у вищ. навч. закл. / З. І. Тимошенко, О. І. Тимошенко. – К. : Європ. ун-т, 2007. – 57 с.

3. Українсько-німецький тематичний словник / [уклад. Н. Яцко та ін.]. – К. : Карпенко, 2007. – 219 с.

4. Європейський Союз : словник-довідник / [ред.-упоряд. М. Марченко]. – 2-ге вид., оновл. – К. : К.І.С., 2006. – 138 с.

Атласи

1. Україна : екол.-геогр. Атлас : присвяч. всесвіт. дню. науки в ім'я миру та розвитку згідно з рішенням 31 сесії ген. конф. ЮНЕСКО / [наук. редкол. : С. С. Куруленко та ін.] ; Рада по вивч. продукт. сил України [та ін.]. – К. : Варта, 2006. – 217, [1] с.

2. Анатомія пам'яті : атлас схем і рисунків провідних шляхів і структур нервової системи, що беруть участь у процесах пам'яті : посіб. для студ. та лікарів / О. Л. Дроздов, Л. А. Дзяк, В. О. Козлов, В. Д. Маковецький. – 2-ге вид., розшир. та допов. – Д. : Пороги, 2005. – 218 с.

3. Куерда Х. Атлас ботаніки / Хосе Куерда ; [пер. з ісп. В. Й. Шовкун]. – Х. : Ранок, 2005. – 96 с.

Законодавчі та нормативні документи

1. Кримінально-процесуальний кодекс України : за станом на 1 груд. 2005 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К. : Парлам. вид-во, 2006. – 207 с. – (Бібліотека офіційних видань).

2. Медична статистика : зб. нормат. док. / упоряд. та голов. ред. В. М. Заболотько. – К. : МНІАЦ мед. Статистики : Медінформ, 2006. – 459 с. – (Нормативні директивні правові документи).

3. Експлуатація, порядок і терміни перевірки запобіжних пристроїв посудин, апаратів і трубопроводів теплових електростанцій : СОУ-Н ЕЕ 39.501:2007. – Офіц. вид. – К. : ГРІФРЕ : М-во палива та енергетики України, 2007. – VI, 74 с. – (Нормативний документ Мінпаливенерго України. Інструкція).

Стандарти

1. Графічні символи, що їх використовують на устаткуванні. Показчик та огляд (ISO 7000:2004, IDT): ДСТУ ISO 7000:2004. – [Чинний від 2006-01-01]. – К. : Держспоживстандарт України, 2006. – IV, 231 с. – (Національний стандарт України).

2. Якість води. Словник термінів : ДСТУ ISO 6107-1:2004 - ДСТУ ISO 6107-9:2004. – [Чинний від 2005-04-01)] – К. : Держспоживстандарт України, 2006. – 181 с. – (Національні стандарти України).

3. Вимоги щодо безпечності контрольно-вимірального та лабораторного електричного устаткування. Частина 2-020. Додаткові вимоги до лабораторних центрифуг (EN 61010-2-020:1994, IDT) : ДСТУ EN 61010-2-020:2005. – [Чинний від 2007-01-01]. – К. : Держспоживстандарт України, 2007. – IV, 18 с. – (Національний стандарт України).

Каталоги

1. Межгосударственные стандарты : каталог : в 6 т. / (сост. Ковалева И. В., Павлюка В. А. ; ред. Иванов В. Л.). – Л. : НТЦ «Леонорм-стандарт», 2006. – (Серия «Нормативная база предприятия»).

Т. 5. – 2007. – 264 с.

Т. 6. – 2007. – 277 с.

2. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : каталог-довідник / [авт.-упоряд. М. Зобків та ін.]. – Л. : Новий час, 2003. – 160 с.

3. Університетська книга : осінь, 2003 : [каталог]. – [Суми : Унів. кн., 2003]. – 11 с.

4. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Горницкая И. П., Ткачук Л. П. – Донецк : Лебедь, 2005. – 228 с.

Бібліографічні покажчики

1. Куц О. С. Бібліографічний покажчик та анотації кандидатських дисертацій, захищених у спеціалізованій вченій раді

Львівського державного університету фізичної культури у 2006 році / О. Куц, О. Вацеба. – Л. : Укр. технології, 2007. – 74 с.

2. Систематизований покажчик матеріалів з кримінального права, опублікованих у Віснику Конституційного Суду України за 1997–2005 роки / [уклад. Кириць Б. О., Потлань О. С.]. – Л. : Держ. ун-т внутр. справ, 2006. – 11 с. – (Сер. : Бібліографічні довідники ; вип. 2).

Дисертації

1. Петров П. П. Активність молодих зірок сонячної маси : дис. ... доктора фіз.-мат. наук : 01.03.02 / Петров Петро Петрович. – К., 2005. – 276 с.

Автореферати дисертацій

1. Новосад І. Я. Технологічне забезпечення виготовлення секцій робочих органів гнучких гвинтових конвеєрів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.02.08. «Технологія машинобудування» / І. Я. Новосад. – Тернопіль, 2007. – 20, [1] с.

2. Нгуен Ші Данг. Моделювання і прогнозування макроекономічних показників в системі підтримки прийняття рішень управління державними фінансами : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.13.06 «Автоматиз. системи упр. та прогрес. інформ. технології» / Нгуен Ші Данг. – К., 2007. – 20 с.

Авторські свідоцтва

1. А. с. 1007970 СССР, МКИЗ В 25 J 15/00. Устройство для захвата неориентированных деталей типа валов / В. С. Ваулин, В. Г. Кеймайкин (СССР). – № 3360585/25-08 ; заявл. 23.11.81 ; опубл. 30.03.83, Бюл. № 12.

Патенти

1. Пат. 2187888 Российская Федерация, МПК7 Н 04 В 1/38, Н 04 J 13/00. Приемопередающее устройство / Чугаева В. И. ; заявитель и патентообладатель Воронеж. науч.-исслед. ин-т связи. – № 2000131736/09 ; заявл. 18.12.00 ; опубл. 20.08.02, Бюл. № 23 (II ч.).

Частина книги, періодичного, продовжуваного видання

1. Козіна Ж. Л. Теоретичні основи і результати практичного застосування системного аналізу в наукових дослідженнях в області спортивних ігор / Ж. Л. Козіна // Теорія та методика фіз. виховання. – 2007. – № 6. – С. 15–18, 35–38.

2. Гранчак Т. Інформаційно-аналітичні структури бібліотек в умовах демократичних перетворень / Тетяна Гранчак, Валерій Горовий // Бібл. вісн. – 2006. – № 6. – С. 14–17.

3. Валькман Ю. Р. Моделирование НЕ-факторов – основа интеллектуализации компьютерных технологий / Ю. Р. Валькман,

В. С. Быков, А. Ю. Рыхальський // Системні дослідж. та інформ. технології. – 2007. – № 1. – С. 39–61.

4. Ма Шуїн. Проблеми психологічної підготовки в системі фізкультурної освіти / Ма Шуїн // Теорія та методика фіз. виховання. – 2007. – № 5. – С. 12–14.

5. Регіональні особливості смертності населення України / Л. А. Чепелевська, О. Моїсеєнко, Г. І. Баторшина [та ін.] // Вісн. соц. гігієни та організації охорони здоров'я України. – 2007. – № 1. – С. 25–29.

6. Валова І. Нові принципи угоди Базель II / І. Валова ; пер. з англ. Н. М. Середи // Банки та банківські системи. – 2007. – Т. 2. – № 2. – С. 13–20.

7. Зеров М. Поетична діяльність Куліша // Українське письменство ХІХ ст. Від Куліша до Винниченка : (нариси з новітнього укр. письменства) : статті / Микола Зеров. – Дрогобич, 2007. – С. 245–291.

8. Третьяк В. В. Возможности использования баз знаний для проектирования технологий взрывной штамповки / В. В. Третьяк, С. А. Стадник, Н. В. Калайтан // Современное состояние использования импульсивных источников энергии в промышленности : междунар. науч.-техн. конф., 3–5 окт. 2007 г. : тезисы докл. – Х., 2007. – С. 33.

9. Чорний Д. Міське самоврядування: тягарі проблем, принади цивілізації / Д. М. Чорний // По лівий бік Дніпра : проблеми модернізації міст України : (кінець ХІХ – початок ХХ ст.) / Д. М. Чорний. – Х., 2007. – Розд. 3. – С. 137–202.

Електронні ресурси

1. Богомольний Б. Р. Медицина екстремальних ситуацій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. мед. вузів III–IV рівнів акредитації / Б. Р. Богомольний, В. В. Кононенко, П. М. Чуєв. – 80 Min / 700 MB. – О. : Одес. мед. ун-т, 2003. – (Бібліотека студента-медика) – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) ; 12 см. – Систем. вимоги : Pentium ; 32 Mb RAM ; Windows 95, 98, 2000, XP ; MS Word 97–2000. – Назва з контейнера.

2. Розподіл населення найбільш численних національностей за статтю та віком, шлюбним станом, мовними ознаками та рівнем освіти [Електронний ресурс] : за даними Всеукр. перепису населення 2001 р. / Держ. ком. статистики України ; ред. О. Г. Осауленко. – К. : CD-вид-во «Інфодиск», 2004. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) : кольор. ; 12 см. – (Всеукр. перепис населення, 2001). – Систем.

вимоги : Pentium-266 ; 32 Mb RAM ; CD-ROM Windows 98/2000/NT/XP. – Назва з титул. екрану.

3. Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі : електронні ресурси в науці, культурі та освіті : (підсумки 10-ї Міжнар. конф. «Крим-2003») [Електронний ресурс] / Л. Й. Костенко, А. О. Чекмарьов, А. Г. Бровкін, І. А. Павлуша // Бібл. вісн. – 2003. – № 4. – С. 43. – Режим доступу до журн. : <http://www.nbuv.gov.ua./articles/2003/03klinko.htm>.

ТИТУЛЬНИЙ АРКУШ ДИПЛОМНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

Міністерство освіти і науки України

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

кафедра романської філології та компаративістики

«До захисту допускаю»

завідувач кафедри романської філології

та компаративістики, професор

_____ В. П. Кемінь «___»_____ 2015 р.

ТЕМА

Спеціальність _____

Дипломна (магістерська) робота

на здобуття кваліфікації – _____.

Автор роботи _____
підпис

Науковий керівник _____

підпис

Дрогобич, 2015

ДРУГА СТОРІНКА ДИПЛОМНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

**Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка**

Зав. кафедрою

(підпис)

(дата)

Завдання

на підготовку кваліфікаційної (дипломної, магістерської) роботи

1. Тема _____
2. Керівник _____
3. Студент _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

4. Перелік питань, що підлягають висвітленню у кваліфікаційній роботі _____

5. Список рекомендованої літератури _____

6. Етапи підготовки роботи _____

№	Назва етапу	Термін виконання	Термін звіту перед керівником, кафедрою

7. Дата видачі завдання _____

8. Термін подачі роботи керівнику _____

9. З вимогами до виконання кваліфікаційної роботи і завданням ознайомлений (а)

(підпис студента)

10. Керівник _____

(підпис)

ТРЕТЯ СТОРІНКА ДИПЛОМНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

**ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (ДИПЛОМНОЇ, МАГІСТЕРСЬКОЇ)
РОБОТИ**

(тема роботи)

Оцінка якості роботи (до 35 балів): _____

Оцінка за захист роботи (до 30 балів): _____

Оцінка за період навчання (за результатами
зведеної відомості) (до 35 балів): _____

Загальна кількість балів: _____

Оцінка за національною шкалою: _____

Коротка мотивація захисту:

Дата

Голова ДЕК _____

підпис

прізвище, ім'я

Секретар ДЕК _____

підпис

прізвище, ім'я

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ I. ЖАНРОВА СВОЄРІДНІСТЬ ЛІТЕРАТУРНОЇ (АВТОРСЬКОЇ) КАЗКИ ДОБИ РОМАНТИЗМУ.....	7
1.1. Термінологічне визначення поняття «літературна казка».....	7
1.2. Жанрові ознаки авторської казки та її місце у системі жанрів літератури доби романтизму.....	14
РОЗДІЛ II. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ АВТОРСЬКОЇ КАЗКИ У ЛІТЕРАТУРІ ФРАНЦУЗЬКОГО РОМАНТИЗМУ.....	23
2.1. Преромантичні тенденції казок графині Д'Онуа та Шарля Перро....	23
2.2. Інтерпретація жанру літературної казки у творчості Шарля Нодьє, Жорж Санд, графині де Сегюр, Едуарда Лабуле де Лефевра	39
ВИСНОВКИ.....	58
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	62
ДОДАТКИ.....	68

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

англ. – англійський

букв. – буквально

ВФ – внутрішня форма

діал. – діалектний

лат. – латинський

напр. – наприклад

нім. – німецький

пол. – польський

пор. – порівняйте

розм. – розмовне

рос. – російський

скор. – скорочено

словац. – словацький

укр. – український

фр. – французький

хорв. – хорватський

чес. – чеський

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ВСТУПУ

ВСТУП

У сучасному літературному процесі авторська казка є одним із найбільш популярних жанрів не лише серед дітей, але й серед дорослих, про що поміж іншим може свідчити величезний комерційний успіх творів англійської письменниці Дж. Ролінг про Гаррі Поттера. Казка – це активне естетичне мистецтво, яке захоплює усі сфери духовного життя людини: розум, почуття, уяву, волю, а тому цілком переносить читача у свій умовний фантастичний світ.

В українській науці про літературу питання жанрової специфіки літературної казки загалом та жанрових особливостей літературних казок окремих авторів зокрема залишається сьогодні не до кінця з'ясованим та дослідженим. Поміж останніх робіт, присвячених цій проблемі, можемо назвати розвідки О. Горбонос [3], Л. Дерези [6], О. Зубенко [9], Ю. Проценко [60]. Ще менш дослідженою, незважаючи на традиційне вивчення у середній школі, залишається у вітчизняному літературознавстві авторська романтична казка. Саме ці два аспекти і зумовили вибір та **актуальність** теми нашої кваліфікаційної роботи.

Об'єктом нашого дослідження є жанр літературної казки, **предметом** – особливості його розвитку у романтичній літературі Франції.

За **мету** свого дослідження ми ставимо вивчення художньо-естетичних та жанрово-стильових характеристик французької авторської романтичної казки.

Поставлена мета вимагає розв'язання низки **завдань**:

- опрацювання літературознавчих джерел, що стосуються теоретичних аспектів жанру фольклорної та авторської казки;
- виділення основних жанрових ознак літературної казки;
- визначення місця авторської казки у системі жанрів літератури доби романтизму;

- вивчення особливостей трансформації досліджуваного жанру у творчості французьких романтиків.

Методологія дослідження визначається поєднанням описового, аналітичного та історико-порівняльного методів.

Практичне значення пропонованої роботи визначається тим, що результати дослідження можуть бути використані вчителями світової літератури у середній школі, а також при написанні дипломних і магістерських робіт з історії зарубіжної літератури у вищих навчальних закладах.

Структурно робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури (76 позицій) та додатків. У вступі обґрунтовується вибір теми дослідження, її актуальність, визначаються об'єкт, предмет, мета, завдання роботи, а також її практичне значення. У першому розділі розкривається зміст літературознавчого поняття «авторська казка», аналізуються ознаки авторської казки як жанру літератури та визначається її місце у жанровій системі епохи романтизму. Другий розділ присвячений вивченню романтичної літературної казки у Франції: розглядаються авторські казки Шарля Перро та графині Д'Онуа як попередників і провісників романтизму, а також Шарля Нодьє, Жорж Санд, графині де Сегюр та Едуарда Лабуле де Лефевра як його безпосередніх представників. У висновках підводяться підсумки дослідження.

Конспект уроку

Тема уроку: *Ш. Перро «Попелюшка». Поетизація працьовитості та скромності, віра в перемогу добра над злом*

Мета: допомогти учням усвідомити ідейно-художній зміст та цінність твору, причини популярності сюжету про Попелюшку;

розвивати навички виділення основних епізодів, складання плану, переказу казкових історій;

виховувати працьовитість і скромність, доброзичливість, уміння прощати.

Обладнання: портрет письменника, ілюстрації до твору, різні видання казки, мультимедійна презентація.

Хід уроку

I. Мотивація навчальної діяльності школярів.

Слово вчителя: Сподіваюся, ви отримали задоволення, прочитавши вдома ще раз казку Шарля Перро «Попелюшка». Здається, така казкова історія ніколи не може набриднути, адже в ній є мотиви та проблеми, які завжди будуть актуальними для кожного: незаслужені страждання і несправедливість, повага до праці як людської чесноти; винагорода за важкий труд; високі моральні якості. Сьогодні ми спробуємо з'ясувати й проаналізувати як вдумливі читачі секрети літературного успіху Шарля Перро – «хрещеного батька» європейської літературної казки.

II. Оголошення теми й мети уроку.

III. Актуалізація опорних знань.

1. Переказ (і/або зачитування) улюблених епізодів казки «Попелюшка».

2. Презентація ілюстрацій.

3. Робота в парах (або колективна робота). Складання простого плану казки з використанням мультимедійної презентації (слайди № 1 – 8).

Орієнтовний план

- 1) Знищення мачухи над пасербицею.
- 2) Підготовка до балу.
- 3) Допомога хрещеної матері-чарівниці Попелюшці.
- 4) Успіх Попелюшки на королівському святі.
- 5) Друга поїздка на бал.
- 6) Загублений черевичок і пошуки прекрасної незнайомки.
- 7) Примирення із сестрами, весілля Попелюшки.

IV. Сприйняття й засвоєння навчального матеріалу.

1. Асоціативний вибірковий диктант.

Випишіть у дві колонки риси характеру, притаманні Попелюшці й мачусі та її дочкам (слайд № 9):

ПОПЕЛЮШКА	МАЧУХА ТА ЇЇ ДОЧКИ

Доброта, милосердя, злість, мудрість, працьовитість, неробство, вразливість, щедрість, чутливість до краси, безсердечність, невдячність, безвольність, співчуття, скромність, чванливість, жорстокість, шляхетність, освіченість, відсутність смаку, послужливість, слухняність, самовдоволеність, увічливість, серйозність, зосередженість, безтурботність, грубість, гордовитість, пихатість. (Деякі слова повинні залишитися невикористаними.)

2. Слово вчителя: Ви вже назвали основні риси нашої героїні Попелюшки. Тепер спробуємо довести, що вони дійсно їй притаманні (слайд № 10).

План характеристики літературного героя	План характеристики Попелюшки
1. Хто такий герой, звідки, якого віку? 2. Портрет героя.	1. Хто така Попелюшка? 2. Який вигляд мала Попелюшка на початку казки й у кінці? Що не

3. Учинки героя, які розкривають його внутрішній світ.	змінилося?
4. Ставлення до героя інших персонажів.	3. Сумлінне виконання дівчиною своїх обов'язків, допомога сестрам.
5. Риси характеру героя.	4. Злостиве ставлення мачухи і сестер до Попелюшки; допомога феї.
6. Ставлення автора до героя.	5. Терплячість, гарний смак і доброта Попелюшки.
7. Оцінка героя читачем.	6. Співчуття автора до своєї героїні.
	7. Моє ставлення до Попелюшки.

3. Усна розповідь про Попелюшку за планом із наведенням прикладів та висловленням власного ставлення до головної героїні й інших персонажів.

V. Закріплення знань, умінь та навичок.

Слово вчителя: Пригадайте, які чарівні перетворення відбулися в казці і поєднайте логічні пари (*слайд № 11*):

- 1) карета а) миші
- 2) коні б) лахміття
- 3) лакеї в) гарбуз
- 4) кучер г) ящірки
- 5) сукня д) щур

VI. Підбиття підсумків уроку.

Інтерактивна вправа «Займи позицію» : Поміркуйте, чи правильно робила Попелюшка, що вибачала своїм сестрам і мачусі кривди, яких вони їй завдавали. (*Визначитися можна, підійшовши до дошки, де написано «так», «ні» або до плакатів із такими ж написами в різних місцях у класі.*) Позицію обґрунтуйте.

VII. Домашнє завдання.

Навчитися розповідати про Попелюшку за планом, підтверджуючи свою розповідь прикладами з тексту і власними спостереженнями.

SUMMARY

The qualification research is dedicated to the problem of functioning of the genre of the author's fairy-tale in romantic literature of France.

In the Ukrainian science on literature the question of genre specificity of a literary fairy-tale in general and genre peculiarities of literary fairy-tales of separate authors in particular remains not completely clarified and investigated today. The author's romantic fairy-tale remains in native literary criticism much less investigated in spite of traditional study in a secondary school. These two aspects that have called forth the choice and actuality of the theme of the qualification work.

The object of the given research is the genre of a literary fairy-tale, the subject is the peculiarities of its development in romantic literature of France.

The study of artistic and aesthetic and genre and stylistic characteristics of the French author's romantic fairy-tale are set as the aim of investigation.

The mentioned above aim is solved through the solution of a number of tasks: 1) analyzing the sources of literary criticism that are concerned to the theoretical aspects of genre of a folklore and author's fairy-tale; 2) emphasizing on basic genre features of a literary fairy-tale; 3) defining of the place of author's fairy-tale in the system of genres of literature of the epoch of romanticism; 4) studying of peculiarities of existence of the investigated genre in creative work of the French romantics.

The methodology of the research is defined by the combination of descriptive, analytical and historical and comparative methods.

The degree thesis consists of the introduction, three chapters, conclusions, references and appendixes.

In the introduction the choice of the research theme, its actuality are proved, the object, subject, aim, tasks of work, and also its practical value are defined.

In the first chapter the content of the notion of literary criticism «author's fairy-tale» is revealed, the features of author's fairy-tale as a genre of literature are analysed and its place is determined in the genre system of the epoch of romanticism.

The second chapter is dedicated to the study of a romantic literary fairy-tale in France: the author's fairy-tales of Charl Perro and countess D'onua as predecessors and forerunners of romanticism are examined as well as those of Charl Nodie, George Sand, countess de Segiur and Eduard Labule de Lefevr as its direct representatives.

The third chapter is concerned to the questions of accident prevention in study room of world literature.

We summarize the research in the conclusions.

The practical value of the work is determined by the fact that the results of the research can be used at the lessons of World Literature in a secondary school, and when writing of degree theses and master's degree works on history of foreign literature in higher educational establishments.

Keywords: author's fairy-tale, fairy-tale, French literature of the epoch of romanticism, French romantic literary (author's) fairy-tale, genre, literary fairy-tale, literature of romanticism, romanticism.

SOMMAIRE

La recherche qualitative en présence est consacrée au problème du fonctionnement du conte d'auteur dans la littérature romantique en France.

La question portant sur la spécificité de genre du conte littéraire en général ainsi que sur les particularités des contes littéraires de certains auteurs reste aujourd'hui peu étudiée et par conséquent mal éclairée dans les ouvrages scientifiques ukrainiens. Le conte romantique est encore moins examiné par les critiques littéraires nationaux malgré son étude traditionnelle à l'école secondaire. Ce sont ces deux aspects-là qui ont conditionné le choix et l'actualité du thème de ladite recherche dont l'objet est le genre du conte littéraire, tandis que les particularités de son évolution dans la littérature romantique française constituent la matière d'étude.

Le but du mémoire de fin d'études est d'examiner les caractéristiques artistiques, esthétiques et stylistiques du conte romantique français. L'objectif que nous nous sommes assigné prévoit la solution des tâches suivantes: 1) travailler les sources de critique littéraire concernant les aspects théoriques du genre du conte folklorique et celui d'auteur; 2) relever les traits principaux du conte littéraire; 3) définir la place du conte d'auteur dans le système des genres de l'époque romantique dans la littérature; 4) étudier les particularités de l'existence du genre en question dans l'œuvre des auteurs romantiques français.

La méthodologie de la recherche est déterminée par la combinaison des méthodes d'analyse descriptive, analytique, historique et comparative.

Notre mémoire de fin d'études se compose d'une introduction, de trois chapitres, des conclusions et d'une liste d'ouvrages consultés, des suppléments et de deux sommaires (en anglais et en français).

Dans l'introduction nous argumentons le choix du thème de la recherche, son actualité, son objectif et ses devoirs, son objet et sa matière d'étude ainsi que sa valeur pratique.

Dans le premier chapitre nous mettons en lumière la signification de la notion «le conte d'auteur», nous analysons les traits d'un tel conte comme d'un genre

littéraire à part et nous définissons sa place dans le système des genres de l'époque romantique.

Le deuxième chapitre est consacré à l'examen du conte littéraire romantique en France: nous étudions les contes d'auteur de Charles Perrault et de la comtesse d'Aulnoy en tant que précurseurs et annonciateurs du romantisme, ainsi que l'œuvre de ses principaux représentants: Charles Nodier, George Sand, la comtesse de Ségur, Édouard René Lefèbvre de Laboulaye.

Le troisième chapitre concerne les questions de la technique de sécurité dans le cabinet de littérature mondiale.

Dans les conclusions nous généralisons les thèses principales et les résultats pratiques de l'étude.

La valeur pratique du mémoire réside dans la possibilité d'utiliser ses matériaux lors de l'étude de la littérature mondiale à l'école, aussi bien que lors de la rédaction des aperçus, des mémoires de fin d'année, de fin d'études et ceux de romantisme, le conte littéraire romantique français. master concernant l'histoire de la littérature étrangère dans les établissements d'enseignement supérieur.

Mots-clés: le conte d'auteur, le conte littéraire, le genre, la littérature du romantisme, le conte littéraire romantique français.

АНОТАЦІЯ

Новітня французька проза була різноманітна за іменами письменників та жанрами, серед яких провідними залишалися роман і новела. Головною її темою стало зображення людини, яка намагалася протистояти суспільству, вирішити найважливіші проблеми буття. У ХХ столітті спостерігався розвиток внутрішньої драми особистості, що, безумовно, відбилося й у літературі. Трагедія людини, втрата сенсу життя виявилася однією з основних художніх моделей тогочасного письменства.

У роботі проаналізовано найпомітніші науково-критичні праці із зазначеної проблематики; виявлено характерні особливості жіночого письма; досліджено проблематику французького жіночого роману ХХ століття у контексті творчості Ф. Саган, Ф. Колен, М. Дюрас.

Структура і обсяг роботи. Магістерська робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаної літератури, резюме. Загальний обсяг роботи становить 89 сторінок, з них 78 – сторінки основного тексту. Список використаної літератури налічує 70 позицій.

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ТАБЛИЦІ У ТЕКСТІ

Таблиця 1.1.

Порівняльні характеристики фольклорної та літературної казки

<i>Критерії</i>	<i>Фольклорна казка</i>	<i>Літературна казка</i>
<i>приналежність до епічного роду словесності</i>	+	+
<i>установка на вимисел</i>	+	присутня обов'язково, але може бути дещо розмитою, авторська казка може містити реалістичні елементи
<i>ідейно-тематичний зміст</i>	визначається традицією, зберігає відбиток архаїчних форм світорозуміння та соціальних відносин	визначається виключно автором, відтворює сучасні йому реалії та ідеї
<i>сюжет</i>	заданий, традиційний	оригінальний, твориться авторською фантазією
<i>композиція</i>	становить сукупність повторюваних мотивів чи функцій дійових осіб	використовує елементи традиційної схеми у поєднанні з новоствореними авторськими елементами
<i>образність</i>	узагальнене зображення героїв, сталість персонажів та їхніх функцій, лаконічність	індивідуалізація та психологізація героїв, нестабільність їхніх функцій, розгорнуті

	характеристик дійових осіб, обмежене коло героїв	портретні і психологічні характеристики дійових осіб, поділ персонажів на головних і другорядних
<i>форма оповіді</i>	орієнтація на слухача	орієнтація на читача
<i>мова і стиль</i>	традиційні формули зачину і кінцівки, повторювані конструкції, розмовна мова, повторювані прийоми оповіді, триступенева побудова сюжету	літературна мова, ускладненість мовних структур, індивідуально-авторський стиль

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ІЛЮСТРАЦІЇ У ТЕКСТІ

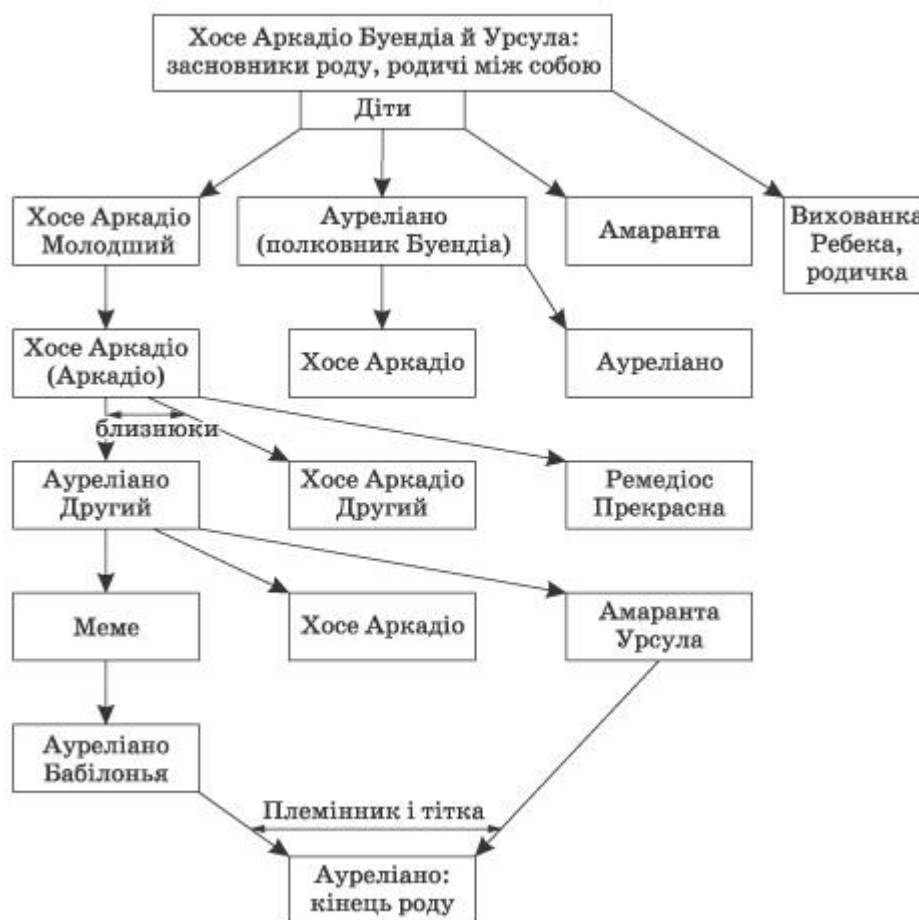

Рис. 2.1. Генеалогічне дерево роду Буендіа (Г. Г. Маркес «Сто років самотності»)

**ТЕМАТИКА ВИПУСКОВИХ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ ІЗ
ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

1. «Слово о полку Ігоревім» у контексті європейського середньовічного героїчного епосу.
2. Драматичні жанри ХХ століття: специфіка головного героя та міфологізація сюжетів.
3. Еволюція жіночих образів в античній літературі (на матеріалі трагедій Есхіла, Софокла, Еврипіда).
4. Жанр антиутопії в англійській літературі.
5. Жанр літературної казки у творчості Оскара Вайльда.
6. Жанр магічного реалізму в сучасній літературі.
7. Жанрова своєрідність роману Станіслава Лема «Повернення з зірок».
8. Жіночі образи у творчості В. Шекспіра.
9. Концепція «золотої середини» в житті і творчості Горація.
10. Концепція людини і світу у трагедії В. Шекспіра «Ромео і Джульєтта».
11. Метафізика в англійській поезії.
12. Метафізичне і його прояви у поетичному тексті.
13. Наукова фантастика у творчості Рея Бредбері.
14. Образ книги в американській літературі ХХ ст.
15. Особливості поетичних жанрів на зламі ХІХ – ХХ ст.
16. Останні поети Риму (Авсоній, Немезіан, Клавдіан): мотиви, образи, ідеї.
17. Поема Лукреція «Про природу речей» як натурфілософський текст.
18. Поетика англійського перекладу лірики Лесі Українки.
19. Порівняльний аналіз образу раба в античній драматургії (на матеріалі творчості Еврипіда та Аристофана).
20. Потік свідомості як стильовий прийом у творчості Джеймса Джойса.
21. Проблема байдужості в англійській літературі.
22. Раціональне та ірраціональне у творчості Ф. Кафки.

23. Релігійно-філософські аспекти творчості Джона Донна.
24. Розвиток епістолярного жанру в античній літературі.
25. Розвиток жанру казки в європейській літературі ХХІ ст.
26. Розвиток нових різновидів роману в літературі ХХІ ст.
27. Розвиток японської прози у ХХІ ст.
28. Романтична література та філософія: основні аспекти взаємодії.
29. Символічна парадигма поеми Данте «Божественна комедія».
30. Сонети В. Шекспіра у контексті європейського сонетарію епохи Відродження.
31. Сюжетно-тематичні та ритміко-метричні особливості поезії вагантів.
32. Творчість Франсуази Саган у контексті розвитку європейської літератури.
33. Трагедія В. Шекспіра «Гамлет»: проблеми інтерпретації.
34. Традиції Вергілієвої «Енеїди» у європейському літературному процесі.
35. Філософські аспекти сонетного циклу В. Шекспіра.

Навчальне видання

Мар'яна Маркова

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО НАПИСАННЯ
ДИПЛОМНИХ І МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ ІЗ ЗАРУБІЖНОЇ
ЛІТЕРАТУРИ**

для студентів спеціальностей 7.020303 Філологія. Мова та література
(англійська, німецька, французька);
8.020303 Філологія. Мова та література (англійська, німецька,
французька)

**Видавничий відділ Дрогобицького
державного педагогічного університету
імені Івана Франка**

Головний редактор
Ірина Невмержицька

Технічний редактор
Світлана Бецко

Здано до набору 06.05.2015 р. Підписано до друку 08.05.2015 р. Формат 60x84/16. Папір офсетний. Гарнітура. Times. Наклад 300 прим. Ум. друк. арк.4,12 . Зам. 29.

Видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. (Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 2155 від 12. 04. 2005 р.) 82100 Дрогобич, вул. І.Франка, 24. к.43 тел. 2 – 23 – 78.